

**УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

На правах рукопису

Маркова Інна Володимирівна

УДК: 656.2.001.73:334.012.42

**ОРГАНІЗАЦІЙНО – ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ**

08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Дисертація на здобуття наукового
ступеня кандидата економічних наук

Науковий керівник –
Колесникова Ніна Михайлівна
доктор економічних наук,
доцент

Харків – 2011 р.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В
РИНКОВИХ УМОВАХ 12

- 1.1 Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту
України 12
- 1.2 Сутність процесу комерціалізації залізниць 22
- 1.3 Еволюція теорії і практики комерціалізації залізничного транспорту 31
- 1.4 Передумови комерціалізації залізничної галузі країни 50
- Висновки до розділу 1 60

РОЗДІЛ 2 НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ
ЗАЛІЗНИЧНОГО КОМПЛЕКСУ 64

- 2.1 Рольова участь комерціалізації у створенні ринково орієнтованої
залізничної галузі 64
- 2.2 Визначальні фактори комерціалізації залізничного комплексу 73
- 2.3 Принципи комерціалізації залізниць в умовах активізації
конкуренції на ринку транспортних послуг 82
- 2.4 Пріоритетно – партнерський підхід - основа комерціалізації
залізничної галузі на сучасному етапі розвитку 88
- Висновки до розділу 2 104

РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ 107

- 3.1 Державно – приватне партнерство - базис організаційно –
економічного механізму комерціалізації залізниць 107
- 3.2 Складові організаційно – економічного механізму комерціалізації
залізниць 127
- 3.3 Економічна ефективність функціонування організаційно –
економічного механізму комерціалізації залізничної галузі 150
- 3.4 Перспективи подальшого розвитку механізму комерціалізації

залізничного транспорту	170
Висновки до розділу 3	181
ВИСНОВКИ	184
ДОДАТКИ	187
Додаток А	188
Додаток Б	192
Додаток В	220
Додаток Д	225
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	227

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Економічне зростання в Україні потребує подальшого розвитку базових галузей економіки, провідне місце серед яких належить залізничному транспорту. Ключова роль залізниць в забезпеченні внутрішніх та міждержавних транспортно-економічних зв'язків обумовлює необхідність підвищення їх організаційно-економічних можливостей, що вимагає розробки та запровадження ринково орієнтованих підходів до ведення господарської діяльності залізничного транспорту.

Монопольне положення залізниць на транспортному ринку унеможливує ефективне функціонування суб'єктів господарювання в ринковому середовищі, наслідком чого стає недоотримання прибутків, виникнення суперечностей з приводу привласнення доходів учасниками перевезень, ускладнення фінансового розмежування природно - монопольного та потенційно конкурентного секторів, що стримує процеси перетворення залізничного транспорту у ринково орієнтовану галузь.

Забезпечення конкурентоспроможності залізниць на транспортному ринку обумовлює необхідність проведення реформ, спрямованих на створення умов для демонополізації окремих сфер діяльності залізничної галузі, впровадження комерційних відносин, розвитку внутрішньогалузевої та міжгалузевої ринкової конкуренції, доступності інфраструктури залізниць для користувачів різних форм власності, скорочення експлуатаційних витрат та підвищення якості транспортних послуг.

Вагоме значення для сучасної науки і практики при розв'язанні проблем реформування залізничної галузі та її адаптації до роботи в ринковому середовищі мають здобутки видатних вчених: Ю. С. Бараша, М. В. Гненного, О. Г. Дейнеки, В. Л. Диканя, Г. М. Кірпи, Ю. Ф. Кулаєва, Н. М. Колесникової, М. В. Макаренка, В. І. Пасічника, Л. О. Позднякової, Є. М. Сича, Ю. М. Цветова, Н. В. Чебанової, Н.В. Якименко та багатьох інших науковців.

Окремі теоретико - практичні положення щодо комерціалізації залізниць знайшли відображення у роботах таких провідних вітчизняних та зарубіжних вчених і практиків, як І. М. Аксьонов, В. С. Верлока, Д. І. Ковальов, Т. А. Мукмінова, Б. М. Лапідус, О. Ю. Чередниченко та ін.

Незважаючи на значну кількість досліджень з реформування галузі, поки ще залишаються невирішеними задачі комерціалізації залізничного транспорту, без чого стає неможливим його адаптація до ринкового середовища. Це обумовлює та посилює актуальність обраної теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами.

Дисертаційна робота пов'язана з тематикою роботи кафедри менеджмент на транспорті Української державної академії залізничного транспорту та одночасно є складовою частиною досліджень, проведених відповідно до Державної цільової програми реформування залізничного транспорту на 2010 – 2015 рр. та Стратегії розвитку залізничного транспорту на період до 2020 р.

Наведені в дисертації основні результати і рекомендації розроблено згідно з тематикою науково-дослідних робіт Української державної академії залізничного транспорту за темами: «Удосконалення економічних взаємовідносин на залізницях України при реалізації Програми реструктуризації на залізничному транспорті» (2002 р., номер державної реєстрації 0103U003538), де особисто автором підготовлено розділ «Аналіз впровадження комерційних відносин на європейських залізницях», а також «Методичні рекомендації по визначенню собівартості вантажних перевезень» (2002 - 2003 рр., номер державної реєстрації 0103U003535), де особисто здобувачем виконано розділ «Розробка методичних підходів до визначення собівартості вантажних перевезень у вагонах операторів перевезень».

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування та розробка теоретичних і методичних підходів до розвитку організаційно – економічних основ комерціалізації залізничного транспорту України.

Досягнення мети дослідження зумовило необхідність постановлення і вирішення таких задач:

- проаналізувати тенденції розвитку залізничного транспорту та перспективи його комерціалізації;
- дослідити роль комерціалізації у створенні ринково орієнтованої залізничної галузі;
- доповнити основні фактори ефективної комерціалізації залізниць країни;
- удосконалити принципи комерціалізації залізничного транспорту в умовах активізації міжгалузевої конкуренції;
- запропонувати сучасний підхід до комерціалізації залізничного комплексу;
- розкрити умови ефективної комерціалізації залізниць на сучасному етапі економічного розвитку;
- обґрунтувати складові організаційно-економічного механізму комерціалізації залізниць країни;
- оцінити економічну ефективність комерціалізації залізничного транспорту.

Об'єктом дослідження є процеси комерціалізації залізничного транспорту в умовах адаптації до динамічного ринкового середовища.

Предметом дослідження виступає сукупність принципів, методів та способів комерціалізації залізниць країни як підґрунтя створення ринково орієнтованої конкурентоспроможної залізничної галузі.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження стали *діалектичний метод пізнання* – для формування передумов комерціалізації залізничної галузі країни; *принципи системного аналізу* - для виявлення пріоритетних умов функціонування суб'єктів господарювання системи залізничних перевезень; *методи статистичної обробки і аналізу інформації* – для оцінки витрат суб'єктів господарювання; *фундаментальні положення економічної теорії* - для уточнення змісту

поняття «комерціалізація залізниць», обґрунтування поняття «організаційно – економічний механізм комерціалізації залізничної галузі»; *закони суспільного розвитку* – для обґрунтування принципів комерціалізації залізниць, *системний підхід* - для обґрунтування пріоритетно – партнерського підходу до комерціалізації залізничного транспорту; *структурний і функціональний підходи* – для дослідження структурно – функціональних зв'язків у системі залізничних перевезень; *графічний метод* - для наочного ілюстрування явищ, процесів та закономірностей, що досліджуються.

Інформаційну базу дисертаційного дослідження склали: законодавчі та нормативні акти України, дані державних органів статистики України, статистична база даних Міністерства інфраструктури України, Укрзалізниця та залізниць України, публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, монографічні дослідження фахівців галузі, матеріали науково – практичних конференцій, результати наукових досліджень, в тому числі і ті, що виконувались за участю здобувача та інші джерела.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає в наступному:

удосконалено:

- визначення економічного поняття «комерціалізація залізничного транспорту», яке, на відміну від існуючого, полягає у реалізації системи заходів, спрямованих на реформування господарської діяльності залізничного транспорту та його адаптації до роботи в ринкових умовах, що дозволить підвищити конкурентоспроможність залізничного транспорту на ринку транспортних послуг;

- методичні підходи до визначення умов залучення приватних інвестицій, спрямованих на розвиток інноваційних заходів на залізничному транспорті за рахунок встановлення функцій держави та приватних структур в умовах реалізації державно – приватного партнерства;

- принципи комерціалізації (самофінансування, самостійне визначення рівня якості послуг, самостійне використання отриманого прибутку та ін.), розвинені за рахунок врахування об'єктивних економічних законів, застосування яких підвищує ефективність реформування залізничної галузі та її адаптацію до ринкового середовища;

- системний підхід до обґрунтування структури, функцій, економічних важелів організаційно - економічного механізму комерціалізації залізничного транспорту, що базується на існуючих структурно – функціональних господарських зв'язках всіх суб'єктів залізничних перевезень, та, на відміну від діючого, враховує фактори комерціалізації, що є підґрунтям економічно обґрунтованого визначення витрат і формування доходів учасників перевезень, сприяє подоланню економічних суперечностей, фінансовому розмежуванню природно - монопольного та потенційно конкурентного секторів;

набуло подальшого розвитку:

- пріоритетно - партнерський підхід до комерціалізації залізничного транспорту за рахунок залучення приватних інвестицій в розвиток залізничної галузі України, який реалізується на умовах державно-приватного партнерства та делегування ряду повноважень приватному сектору при збереженні ключової ролі держави в забезпеченні безперебійного перевізного процесу;

- визначальні сприяючі та стримуючі фактори комерціалізації залізничного комплексу України, урахування яких відкриває можливість запровадженню ефективної перебудови всього господарського механізму і забезпечує адаптацію залізниць до посилення конкуренції на ринку транспортних послуг;

- оцінка ефективності організаційно – економічного механізму комерціалізації залізничної галузі, заснована на сукупності показників реалізації пріоритетно – партнерського підходу, які дають поштовх для розвитку підприємництва у залізничній галузі, активізації процесів

інноваційно – інвестиційного відтворення, більш якісному задоволенню потреб національної економіки в перевезеннях.

Обґрунтованість і достовірність результатів дослідження. Одержані наукові положення, висновки і рекомендації є достовірними, що підтверджується обґрунтованим використанням загальноприйнятих методів системного аналізу, статистичних методів обробки інформації, економічного моделювання та прогнозування у сфері економіки, а також положеннями законодавчої і нормативної бази. Результати розрахунків ґрунтуються на оперативних та статистичних даних.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій підтверджується висвітленням у відкритих публікаціях, доповідях і тезах науково-практичних конференцій.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці конкретних науково - практичних рекомендацій щодо забезпечення пріоритетно – партнерського підходу до комерціалізації залізничного транспорту на сучасному етапі розвитку, а саме: впровадженні організаційно – економічного механізму комерціалізації, створеного за рахунок залучення приватних інвестицій на умовах державно-приватного партнерства. Це створює умови для перетворення залізничного транспорту на ринково орієнтовану конкурентоспроможну залізничну галузь, здатну інтегруватися в загальноєвропейську транспортну мережу.

Результати дослідження, розроблені рекомендації набули практичного використання: в Державній адміністрації залізничного транспорту України при вирішенні задач щодо підвищення ефективності функціонування залізничного транспорту в ринкових умовах (Акт про впровадження від 03.06.2011), Південній залізниці (Акт про впровадження від 30.05.2011), в учбовому процесі Інституту перепідготовки та підвищення кадрів Української державної академії залізничного транспорту при викладанні дисциплін «Управління конкурентоспроможністю залізничного транспорту», «Менеджмент пасажирських залізничних перевезень», «Менеджмент

сервісного обслуговування» та виконанні дипломних робіт спеціалістів та кваліфікаційних робіт магістрів (Акт про впровадження від 01.06.2011), а також у навчальному процесі Української державної академії залізничного транспорту при викладанні дисциплін «Управління конкурентоспроможністю залізничного транспорту»; «Ціноутворення і тарифи на залізничному транспорті», «Менеджмент сервісного обслуговування на транспорті» кафедрою «Менеджмент на транспорті» на факультеті «Економіка транспорту» та в дипломному проектуванні спеціалістів та магістрів спеціальності «Менеджмент організацій» (Акт про впровадження від 26.05.2011).

Особистий внесок здобувача. Основні висновки і результати наукових досліджень отримано автором особисто та знайшли віддзеркалення в опублікованих статтях. У наукових працях, які виконано в співавторстві, здобувачем запропоновано встановлення пріоритетів у визначенні ключової ролі держави або приватного сектору для впровадження механізму державно – приватного партнерства на залізничному транспорті [179]; обґрунтовано впровадження механізму державно – приватного партнерства через залучення приватних інвестицій в усі види економічної діяльності залізничного транспорту [180]; визначено складові організаційно – економічного механізму комерціалізації залізничного транспорту [183].

Апробація результатів дисертації. Результати проведених наукових досліджень та основні положення дисертації доповідалися й обговорювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних і науково-технічних конференціях у 2001 – 2011 рр., основні з них: «Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті», м. Харків (2001 р., 2005 р.); «Проблеми економіки транспорту», м. Дніпропетровськ (2002 р., 2003 р., 2005 р., 2006, 2010 р.); «Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України», смт. Коктебель (2004 р., 2006 р., 2011 р.); «Проблеми і перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління», м. Київ, 2004 р.; «Сучасні проблеми науки і освіти»,

м. Харків, 2005 р.; «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», м. Судак (2006 р., 2008 р.); «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», інтернет - конференція, 2009 р.; «Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте», м. Яремча, 2010 р. і науково – технічних конференціях Української державної академії залізничного транспорту у 2001 – 2011 рр.

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 25 наукових робіт, у т.ч. 8 статей у фахових наукових виданнях. Загальний обсяг публікацій 5,06 друк. арк., з них особисто автору належить 4,84 друк. арк.

Структура і об'єм роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів основної частини, висновків, 4 додатків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 243 сторінки, що включає 2 таблиці та 10 рисунків, з яких 6 – на окремих сторінках; додатки займають 39 сторінок; список використаних джерел нараховує 183 найменування на 17 сторінках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кутах А. Финансы / А. Кутах, М. Макаренко // *Весь транспорт*. – 2003. – № 1. – С. 32 – 34.
2. Статистична інформація // <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Мукмінова Т. А. Структура природної монополії на залізничному транспорті України та деякі підходи стосовно її реформування / Т. А. Мукмінова // *Вісник ХНУ ім. Каразіна : збірник наукових праць*. – 2002. – Вип. 565. – С. 79 – 87.
4. Орлов А. В. Транспорт в системе рыночных отношений / А. В. Орлов // *Вопросы экономики*. – 1995. – № 12. – С. 38 – 41.
5. Статистичний щорічник України за 2002 рік / за ред. О. Г. Осауленка. – К. : Українська енциклопедія, 2003. – 663 с.
6. Про залізничний транспорт: закон України від 4.07.1996 р. № 273/96-ВР // *Голос України*. – 1996. – № 169. – С. 5 – 7.
7. Довідник основних показників роботи залізниць України (1993 – 2003 роки) / під кер. О. В.Юрченко; виконавці Л. І. Пасічник, О. В. Смокал, Н. В. Гринь, Л. М. Солод, С. В. Іванченко. – К. : Укрзалізниця, 2004. – 41 с.
8. Довідник основних показників роботи залізниць України (1997 – 2007 роки) : нормат.-техн. вид. – К. – 2008. – 41 с.
9. Аналіз роботи залізниць України по пасажирських перевезеннях та підсобно – допоміжній діяльності пасажирського господарства за 2002 – 2003 роки // <http://economy.nayka.com.ua>
10. Кирпа Г. Н. Стратегия взаимодействия / Г. Н. Кирпа // *Залізничний транспорт України*. – 2003. – № 6. – С. 2 – 7.
11. Дикань В. Л. Реформирование экономики Украины и конкурентоустойчивость предприятия / В. Л. Дикань. – Х. : Основа, 1997. – 354 с.
12. Бутыркин А. Проблемы реформирования естественных монополий / А. Бутыркин // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2003. – № 12. – С. 3 – 11.

13. Говард К. Экономическая теория: учебник для вузов / К. Говард, Г. Журавлева, Н. Эриашвили. – М. : Банки и биржи; ЮНИТИ, 1997. – 278 с.
14. Фишер С. Экономика : пер. с англ. / С. Фишер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензи. – 2-е изд. – М. : Дело, 1997. – 864 с.
15. Долан Э. Дж. Микроэкономика : пер. с англ. / Э Дж. Долан, Д. Линдсей. – СПб., 1994. – 648 с.
16. Макконнелл К. Р. Экономикс : Принципы, проблемы и политика : в 2-х т. : пер. с англ. / К. Р. Макконелл, С. Л. Брю. – 11-е изд. – М. : Республика, 1992. – Т. 2. – 500 с.
17. Кокорев В. Институциональная реформа в сфере инфраструктуры в условиях ЕМ / В. Кокорев // Вопросы экономики. – 1998. – № 4. – С. 129 – 133.
18. Цветов М. Ю. Регіоналізація транспортного обслуговування сфери обігу в ринкових умовах : автореф. дис.. канд. екон. наук: / Цветов М. Ю. НАН України, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень. - О. - 2009. - 20 с.
19. Шишкин А. Ф. Экономическая теория : учебное пособие для вузов : в 2-х кн. / А. Ф. Шишкин. – 3-е изд. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1996. – Кн. 1. – 656 с.
20. Стратегічне управління активами: аспекти аналізу: монографія / Н.В. Чебанова. - Українська державна академія залізничного транспорту. - Х. : УкрДАЗТ, 2008. - 177 с.
21. Системный анализ естественных монополий: характеристики объектов, модели и методы оценки / Н. И. Белоусова, Е. М. Васильева, В. Н. Лившиц и др. // Системные исследования : методологические проблемы : ежегодник. – М., 1996. – Вып. 24. – С. 287 – 307.
22. Про природні монополії : закон України від 20.04.2000 р. № 1682-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 30.
23. Мукминова Т. А. Контроль за деятельностью естественных монополий в современных условиях / Т. А. Мукминова // Вісник ХНУ. – 2001. – № 512. – С. 136.

24. Соколовська Н. С. Сучасне становище залізничної галузі і соціально – економічна трансформація / Н. С. Соколовська // Залізничний транспорт України. – 2003. – № 3 – С. 2.
25. Мукминова Т. А. На пути к стабильному развитию экономики железнодорожной отрасли / Т. А. Мукминова // Залізничний транспорт України. – 2003. – № 6. – С. 61–62.
26. Про Державний бюджет України на 2011 рік : закон України від 23.12.2010 № 2857-VI // Офіційний вісник. – 2010. – № 99/1. – С. 9 – 222.
27. Звіт про перевезення вантажів, їх пробігах і одержані за них доходи, в т.ч. у приватному складі по залізницях України за 1-12.2008 рік 6086п ГЮОЦ УЗ : Видано 09.01.2009 08:13.
28. Комплексна програма утвердження України як транзитної держави у 2002 – 2010 роках // Офіційний вісник України. – 2002. – № 10. – С. 57 – 71.
29. Беляева Е. Н. Государственное регулирование и реформирование естественных монополий на примере зарубежного опыта / Е. Н. Беляева // Экономика железных дорог. – 2011. – № 1. – С. 20 – 26.
30. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – М. : Инфра, 1996. – 496 с.
31. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. – 6-е изд., доп. – М. : Институт новой экономики, 2004. – 1376 с.
32. Иохин В. Я. Экономическая теория : введение в рынок и микроэкономический анализ / В. Я. Иохин. – М., 1997. – С. 57.
33. Щитинская И. М. Становление и развитие коммерческой деятельности / И. М. Щитинская // Железнодорожный транспорт. – 1996. – № 9. – С. 61 – 63.
34. Чирихин С. Н. Прибыли монополистов – потери для общества / С. Н. Чирихин // ЭКО. – 2000. – № 3. – С. 111 – 116.
35. Винслав Ю. Б. Реформирование железнодорожного комплекса: вариант создания многоуровневого госхолдинга / Ю. Б. Винслав, Г. В. Котов // Российский экономический журнал. – 2003. – № 3. – С. 33 – 44.

36. Кірка Г. М. Принципи комерціалізації залізниць України в сучасних умовах / Г. М. Кірка // Транспорт : збірник наукових праць. – Дніпропетровськ. : ДІТ. – 2001. – Вип. 8. – С. 8 – 16.
37. Верлока В. С. Организационные формы коммерциализации хозяйственной деятельности на железнодорожном транспорте в условиях перехода к рынку : учебное пособие / В. С. Верлока, О. С. Марченко, В. К. Шевченко. – Харьков : ХИИТ, 1993. – 101 с.
38. Виннер Дж. Стратегия коммерциализации Укрзалізничці / Дж. Виннер // Магістраль. – 1998. – №№ 63 – 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83; 1999. – № 3, 5, 7.
39. Ейтутіс Г. Д. Реструктуризація залізниць України на основі галузево – регіональної моделі / Г. Д. Ейтутіс // Залізничний транспорт України. – 2011. – № 2. – С. 41 – 45.
40. Концепція та програма реструктуризації на залізничному транспорті України. – К. : НАБЛА, 1998. – 145 с.
41. Уткин Е. А. Бизнес – реинжиниринг / Е. А. Уткин. – М. : Ассоциация авторов и издателей «Тандем», 1998. – 44 с.
42. Воропаєва О. О. Реструктуризація підприємства як економічна категорія [Електронний ресурс] / Одеськ. нац. політехн. ун – т. – Режим доступу : www.rusnauka.com
43. Мойер Н. Варианты реорганизации железных дорог / Н. Мойер, Л. Томпсон // Железные дороги мира. – 1993. – № 7. – С. 8 – 15.
44. Решение проблемы занятости на железных дорогах мира // Железнодорожный транспорт за рубежом. Сер. Экономика и общетранспортные вопросы. ЭИ/ЦНИИТЭИ. – 1999. – Вып. 6. – С. 1 – 8.
45. Проблемы железных дорог Восточной и Центральной Европы // Железные дороги мира. – 2010. – № 4. – С. 9 – 14.
46. Предпосылки обеспечения конкурентоспособности европейских железных дорог // Железнодорожный транспорт за рубежом. Сер. Экономика и общетранспортные вопросы. ЭИ/ЦНИИТЭИ. – 1999. – Вып. 6. – С. 8 – 10.

47. Котов Г. В. Железнодорожный транспорт в условиях рыночной экономики / Г. В. Котов // Железнодорожный транспорт. – 1992. – № 3. – С. 72 – 77.
48. Сип Е. Реформы на железных дорогах стран Центральной и Восточной Европы / Е. Сип // Железные дороги мира. – 1995. – № 6. – С. 3 – 6.
49. Пути и методы реструктуризации железных дорог // Железные дороги мира. – 1998. – № 4. – С. 32 – 38.
50. Коновалова Н. А. Транспортная политика как фактор развития экономики / Н. А. Коновалова // Железнодорожный транспорт. – 1993. – № 1. – С. 55 – 60.
51. Овчинников Ф. Е. Становление предпринимательства в отрасли / Ф. Е. Овчинников // Железнодорожный транспорт. – 1994. – № 8. – С. 58 – 65.
52. Конкуренция как фактор сохранения грузовых перевозок // Железные дороги мира. – 1996. – № 4. – С. 32 – 38.
53. Гненний М.В. Необхiднiсть управлiння матерiальними ресурсами при виконаннi ремонтiв у локомотивному господарствi / М.В. Гненний, Л. В. Привалова // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 13. – С. 34-39
54. Бараш Ю. С. Принципи побудови організаційної структури управлiння пасажирським господарством на рiзних етапах структурної реформи Укрзалiзницi / Ю. С. Бараш, О. О. Карась // Вісн. Днiпропетр. нац. ун-ту залiзн. трансп. iм. акад. В. Лазаряна. – Д.: Вид-во Днiпропетр. нац. ун-ту залiзн. трансп. iм. акад. В. Лазаряна, 2007. – Вип. 15. – С. 225 – 232.
55. Якименко Н.В. Методологiчні основи державного регулювання розвитку залiзничного транспорту України / Н. В. Якименко // Вісник економiки транспорту i промисловостi: Зб наук. праць. – Харкiв: УкрДАЗТ. - 2010. - №31. – С. 197 – 202.
56. Росляков Ю. А. Зарубежный опыт реформ на железнодорожном транспорте / Ю. А. Росляков // Локомотив. – 2010. – № 10. – С. 44 – 47.
57. Стиглиц Дж. Ю. Экономика государственного сектора : пер. с англ. / Дж. Ю. Стиглиц. – М. : Изд – во МГУ Инфра – М, 1997. – 720 с.

58. Ротбард М. Власть и рынок. Государство и экономика / М. Ротбард. – Челябинск : Социум, 2002. – 404 с.
59. Резач П. Железные дороги в период перехода от плановой к рыночной экономике / П. Резач // Железные дороги мира. – 1993. – № 10. – С. 2 – 7.
60. Council Directive 91/440/EEC of 29 July 1991 on the development of the Community's railways // Official Journal. – Vol. 237. – № 8. – P. 25 – 28.
61. Реформа железных дорог Германии // Железные дороги мира. – 1998. – № 1. – С. 6 – 11.
62. Посмитюха А. Реформирование железных дорог Германии / А. Посмитюха // Локомотив – информ. – 2010. – № 3. – С. 22 – 25.
63. Хусаинов Ф. И. Экономический либерализм и приватизационные процессы на железнодорожном транспорте / Ф. И. Хусаинов // Вестник транспорта. – 2003. – № 7. с. 27 – 33.
64. Доманский В. Международный опыт реформирования железных дорог на пути их приватизации и развития рыночных отношений / В. Доманский, Е. Белалутдинова // Залізничний транспорт України. – 2008. – № 5. – С.14 – 18.
65. Ейтутіс Г. Д. Міжнародний досвід і практика реформування залізничного транспорту / Г. Д. Ейтутіс, О. М. Кривопішин, Т. А. Мукмінова // Залізничний транспорт України. – 2007. – № 2. – С. 31 – 35.
66. Японский опыт приватизации // Железные дороги мира. – 2002. – № 8. – С. 25.
67. Маршалл А. Принципы экономической науки : в 3-х т. : пер. с англ. / А. Маршалл. – М. : Прогресс, 1993. – Т.2. – 310 с.
68. Никифоров А. Ценовое регулирование естественных монополий / А. Никифоров // Вопросы экономики. – 1998. – № 4. – С. 134 – 143.
69. Йоханнессон Д. Реструктуризація залізничної галузі : виграш Європи в 40 млрд. екю / Д. Йоханнессон // Залізничний транспорт України. – 2001. – № 5. – С. 41 – 43.

70. Briginshaw D. International Railway Journal. – 1995. – № 1. – P. 11 – 15, 17, 18.
71. Беннет С. Некоторые оценки британской модели приватизации / С. Беннет // Железные дороги мира. – 2000. – № 12. – С. 5 – 11.
72. Кулаев Ю.Ф. Концептуальные аспекты оптимального управления пассажирскими перевозками / Ю.Ф.Кулаев, И.М.Аксенов // Залізничний транспорт України. - 2000. - №4. - С.2-8.
73. Буянов В. А. Приватизация железнодорожного транспорта и обеспечение эффективного функционирования отрасли в среде рыночной экономики (опыт решения проблемы в Японии) / В. А. Буянов // Вестник ВНИИЖТа. – 1992. – № 4. – С. 9 – 17.
74. Конно С. Приватизация железных дорог Японии – итоги и перспективы / С. Конно, И. Смит // Железные дороги мира. – 1998. – № 6. – С. 3 – 9.
75. Дудина О. И. Опыт зарубежных стран по реструктуризации железнодорожного транспорта / О. И. Дудина, С. А. Бронников // Проблемы организации производства и труда в условиях реформирования транспорта : сборник научных трудов УрГУПС. – 2003. – С. 207 – 212.
76. Позднякова О. А. О возможном развитии структурной реформы на железнодорожном транспорте / О. А. Позднякова // Транспорт : наука, техника, управление. – 2002. – № 3. – С. 2 – 7.
77. Blaze J., Resor R., International Railway Journal. – 2002. – № 9. – P. 71 – 77.
78. Ильин И. Проблемы реформирования федерального железнодорожного транспорта / И. Ильин // Вопросы экономики. – 1998. – № 4. – С. 99 – 114.
79. Варнавский В. Г. Концессионное хозяйствование на железнодорожном транспорте / В. Г. Варнавский // Железнодорожный транспорт. – 2003. – № 2. – С. 54 – 59.
80. Буянов В. А. Железные дороги Японии : по пути преобразований / В. А.Буянов, Ю. Л. Коган // Железнодорожный транспорт. – 1992. – № 11. – С. 74 – 77.

81. Шеманаев В. А. Железные дороги Японии: первые результаты преобразований // В. А. Шеманаев // Железнодорожный транспорт. – 1994. – № 7. – С.74 – 77.
82. Железные дороги Японии в 1997/98 году // Железные дороги мира. – 1998. – № 11. – С. 27 – 31.
83. Варнавский В. Г. Концессии: современная форма приватизации / В.Г.Варнавский // Мировая экономика и международные отношения. – 2003. – № 11. – С. 117 – 120.
84. Проблемы развития железных дорог в Европе // Железные дороги мира. – 1998. – № 10. – С. 3 – 7.
85. Реформы на железных дорогах Бельгии // Железные дороги мира. – 2004. – № 5. – С. 9 – 11.
86. Новая система управления на железных дорогах Швеции //Железнодорожный транспорт. – 1993. – № 8. – С. 75 – 77.
87. Реформы на Итальянских государственных железных дорогах //Железнодорожный транспорт за рубежом. Серия Экономика и общетранспортные вопросы. ЦНИИТЭИ МПС. – 1999. – Вып. 4. – С. 16 – 21.
88. Опыт реструктуризации железных дорог Швеции // Железные дороги мира. – 1998. – № 7. – С. 68 – 70.
89. Шеманаев В. А. Развитие железных дорог Франции / В. А. Шеманаев // Железнодорожный транспорт. – 1993. – № 6. – С. 74 – 76.
90. Німецькі залізниці шукають виходу на ринки капіталу // Залізничний транспорт України. – 2001. – № 6. – С.43 – 45.
91. Оду Ж. - Р. FIF : в самом сердце железнодорожных перевозок / Ж.-Р. Оду // Залізничний транспорт України. – 2000. – № 2. – С. 42 – 43.
92. О формах собственности на железнодорожном транспорте // Железные дороги мира. – 1998. – № 11. – С. 11 – 15.
93. Бріджіншоу Д. DB Cargo розв'язуватиме проблеми перетину кордонів / Д. Бріджіншоу // Залізничний транспорт України. – 2001. – № 6. – С. 45 – 47.

94. Медорн Х. Железнодорожная реформа – нынешняя ситуация и планы на будущее / Х. Медорн // Залізничний транспорт України. – 2003. – № 1. – С. 56 – 58.
95. Лозано дель Морал А. Реорганизация приносит изрядные дивиденды / А. Лозано дель Морал // Залізничний транспорт України. – 2003. – № 1. – С. 60.
96. Хусаинов Ф. И. Демонополизация железнодорожного транспорта: теория и практика «Британской модели» / Ф. И. Хусаинов // Вестник транспорта. – 2003. – № 4. – С. 30 – 38.
97. Хусаинов Ф. И. Приватизация железнодорожного транспорта: генезис теоретической модели и ее реализация / Ф. И. Хусаинов // Транспорт: наука, техника, управление. – 2000. – № 12. – С. 28 – 30.
98. Ейтутіс Г. Д. Проблеми і умови створення конкурентоспроможності власників вагонів на ринку залізничних перевезень / Г. Д. Ейтутіс // Залізничний транспорт України. – 2008. – № 1. – С. 58 – 60.
99. Хусаинов Ф. И. Теория демонополизации естественно – монопольного рынка и программа структурной реформы на железнодорожном транспорте / Ф. И. Хусаинов // Железнодорожный транспорт. Сер. Маркетинг и коммерческая деятельность. ЦНИИТЭИ МПС. – 2001. – Вып. 3. – С. 41 – 63.
100. Мак – Гилл Р. Перспективы финансирования проектов в области инфраструктуры / Р. Мак-Гилл // Железные дороги мира. – 1997. – № 5. – С. 12 – 19.
101. Фадеев Г. М. Реформа... не политическая, а железнодорожная / Г.М.Фадеев // Весь транспорт. – 2004. – № 3 – 4. – С. 58 – 62.
102. Питтман Р. Конкуренция на железных дорогах : что выбрать России / Р. Питтман // ЭКО. – 2001. – № 8. – С. 13 – 29.
103. Программа структурной реформы на железнодорожном транспорте // Экономика железных дорог. – 2001. – № 8. – С. 116 – 148.
104. Постановление Правительства Российской Федерации № 585 «О создании открытого акционерного общества «Российские железные дороги»

от 18 сентября 2003 г. // Железнодорожный транспорт. – 2003. – № 10. – С. 2 – 3.

105. Об организации открытого акционерного общества «РЖД», стратегических целях развития и первоочередных задачах деятельности Компании. Программное выступление Президента ОАО «РЖД» Г.М. Фадеева на селекторном совещании 26 сентября 2003 г. // Железнодорожный транспорт. – 2003. – № 10. – С. 4 – 10.

106. Белова А. Г. Реформа : первый этап / А. Г. Белова // Железнодорожный транспорт. – 2001. – № 12. – С. 16 – 19.

107. Итоги реформирования железных дорог [Электронный ресурс]: информ. – аналит. журнал «Политическое образование». – Режим доступа: // www.lawinrussia.ru/novosti/2010-03-25/itogi-reformirovaniya-zheleznih-dorog.html

108. Аналіз регуляторного впливу проекту наказу Міністерства транспорту та зв'язку України «Про внесення змін до Коефіцієнтів, що застосовуються до тарифів Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом України та пов'язані з ними послуги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [//www.uz.gov.ua](http://www.uz.gov.ua)

109. Правила реєстрації та експлуатації власних вантажних вагонів, затверджені Міністерством транспорту та зв'язку України 28.09.2004 р. №856. – К. : Укрзалізниця, 2004. – 23 с.

110. Аксенов И. М. Повышение конкурентоспособности железнодорожного транспорта (По материалам конференции «Проблемы экономики транспорта») / И. М. Аксенов // Залізничний транспорт України. – 2001. – № 2. – С. 2 – 6.

111. Моніторинг показників основної діяльності підприємств залізничного транспорту України (1991 – 2000 роки) / науковий керівник Ю. М. Цветов, М. В. Макаренко. – К. : ВАТ „ІКТП – Центр”. – 2001. – 163 с.

112. Про транспорт: закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР // Голос України. – 1995. – 11 січня. – С. 4 – 5.

113. Статут залізниць України. – К. : Транспорт України, 1998. – 83 с.
114. Мазо Л. А. Основные направления совершенствования тарифов на железных дорогах России / Л. А. Мазо // Железные дороги мира. – 1998. – № 9. – С. 3 – 6.
115. Кожевников Ю. Н. Железнодорожные грузовые тарифы в условиях конкуренции с другими видами транспорта / Ю. Н. Кожевников // Железнодорожный транспорт. Сер. Маркетинг и коммерческая деятельность. ЭИЦНИИТЭИ. – 1997. – Вып. 2. – С. 39 – 59.
116. Ефанов А. Н. Принципы формирования тарифов на железнодорожном транспорте / А. Н. Ефанов, А. А. Зайцев, В. П. Третьяк // Железнодорожный транспорт. – 1995. – № 6. – С. 66 – 68.
117. Сич Є. М. Вплив державного регулювання на ефективність ціноутворення вантажних та пасажирських залізничних перевезень / Є. М. Сич, Н. М. Колесникова // Зб. наук. праць КУЕТТ. Серія «Економіка і управління». – 2004. – Вип. 6. – С. 100 – 105.
118. Чорний В. В. Дослідження впливу основних важелів тарифного регулювання на ринку транспортних послуг на конкурентоздатність залізниць України / В. В. Чорний, В. І. Пасічник // Тези доп. І міжнар. наук. конф. «Проблеми економіки транспорту». – Д. – 2001. – С. 27.
119. Програма електрифікації залізниць на 2008 – 2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uz.gov.ua
120. Маркова І. В. До питання про розподіл експлуатаційних витрат між експлуатацією та інфраструктурою / І. В. Маркова // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – 2002. – Вип. 565. – С. 77 – 78.
121. Маркова И. В. Основные направления коммерциализации железных дорог Украины / И. В. Маркова // Вісник економіки транспорту та промисловості (збірник науково-практичних статей). Українська державна академія залізничного транспорту. – 2002. – № 1. – С. 70 – 72.

122. Маркова І. В. Узагальнення світових тенденцій з реструктуризації та комерціалізації залізниць / І. В. Маркова // Вісник економіки транспорту та промисловості (збірник науково-практичних статей). Українська державна академія залізничного транспорту. – 2005. – № 12. – С. 133 – 137.
123. Господарський кодекс України. – Х. : ТОВ „Одісей”, 2004. – 248 с.
124. Макаренко М. Вид діяльності на залізничному транспорті України / М. Макаренко, Ю. Труханов // Економіст. – 2011. – № 2. – С. 55 – 56.
125. Малахова Н. Об’єктивні умови конкуренції на залізничному транспорті / Н. Малахова // Збірник наук. праць КУЕТТ. Сер. „Економіка і управління”. – 2003. – Вип. 4. – С. 68 – 71.
126. Крафт Г. В. О структурной реформе железнодорожного транспорта / Г. В. Крафт // Экономика железных дорог. – 2002. – № 9. – С. 7 – 15.
127. Концепція Державної програми реформування залізничного транспорту // Магістраль. – 2007. – 10 – 16 січня.
128. Моляков Д. С. Полный хозрасчет и самофинансирование / Д. С. Моляков, С. В. Большаков. – М. : Финансы и статистика, 1989. – 159 с.
129. Верлока В. С. О повышении конкурентоспособности железных дорог / В. С. Верлока // Залізничний транспорт України. – 2000. – №5-6. – С. 68 – 72.
130. Бараш Ю. С. Реформування залізничного транспорту в країнах колишнього СРСР // Вісн. Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна.- 2010. – Вип. 34. – С. 250 – 258.
131. Якименко Н.В. Інструменти забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного залізничного транспорту / Н.В. Якименко // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. - №29. – С. 239 – 243.
132. Лapidус Б. М. Базис и ожидаемый результат / Б. М. Лapidус // Мир транспорта. – 2003. – № 1. – С. 56 – 63.
133. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу // Офіційний вісник України. – 1998. – № 24. – С. 4 – 9.

134. Варнавский В. Государственно – частное партнерство в России : проблемы становления [Электронный ресурс] / В. Варнавский. – Режим доступа : <http://www.strana-oz.ru>
135. Цветков В. А. Перспективы государственно – частного партнерства при строительстве и реконструкции железнодорожной инфраструктуры [Электронный ресурс] / В. А. Цветков, А. А. Медков. – Режим доступа : <http://www.cemi.rssi.ru>.
136. Государственно – частное партнерство – новый механизм привлечения инвестиций [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [//www.rcb.ru](http://www.rcb.ru)
137. Журавлева Н. А. Общественно – частное партнерство в развитии инфраструктуры / Н. А. Журавлева // Экономика железных дорог. – 2011. – № 2. – С. 20 – 29.
138. <http://ru.wikipedia.org>
139. [//www.des.kubannet.ru](http://www.des.kubannet.ru)
140. Бараш Ю.С., Пшінько О.М., Легенький Г.М. Джерела фінансування діяльності залізничного транспорту України / Ю. С. Бараш, О.М. Пшінько, Г.М. Легенький // Залізничний транспорт України. - 2007. – №4.– С. 28-29.
141. Про державно – приватне партнерство : закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [// www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)
142. Арифметика партнерства // День. – 2008. – 11 червня [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua>
143. Концепція формування сталої національної транспортної політики розвитку всіх видів транспорту та засад (стратегії) транспортної політики (проект для обговорення) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [//www.insat.org.ua](http://www.insat.org.ua)
144. Маркова І. В. Обґрунтування необхідності створення національного оператора вантажних залізничних перевезень / І. В Маркова // Зб. наук. праць КУЕТТ. – 2006. – Вип. 8. – С. 84 – 87.
145. Маркова І. В. Фактори комерціалізації залізничного комплексу / І. В. Маркова // Вісник економіки транспорту та промисловості (збірник науково-

практичних статей). Українська державна академія залізничного транспорту. – 2009. – № 26. – С. 29 – 31.

146. Маркова І. В. Визначення принципів комерціалізації залізничного транспорту України [Текст] / І. В. Маркова // Вісник економіки транспорту та промисловості (збірник науково-практичних статей). Українська державна академія залізничного транспорту. – 2006. – № 13. – С. 164 – 168.

147. Державна програма приватизації на 2010 – 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://document.ua>

148. Державна цільова програма реформування залізничного транспорту на 2010 – 2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

149. Річний звіт Антимонопольного комітету України за 2002 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // www.amc.gov.ua

150. Програма економічних реформ України на 2010 – 2014 рр. [Електронний ресурс]. : // www.president.gov.ua

151. Сергиенко Н. И. Решение проблем подвижного состава железных дорог Украины через взаимодействие государственного и частного секторов экономики / Н. И. Сергиенко // Вагонный парк. – 2010. – № 6. – С. 39 – 42.

152. Номенклатура витрат з основних видів економічної діяльності залізничного транспорту України. – К. : Укрзалізниця, 2008. – 413 с.

153. Частно-государственное партнерство в России: финансирование проектов в условиях международной конкуренции : матер. междунар. конф. – М. : ЗАО "КПМГ", 2007. – 98 с.

154. Бондарь Т. Вынужденное партнерство / Т. Бондарь // Политический журнал. – 2005. – № 9. – С.13 – 16.

155. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с.

156. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т. 2 / відп. ред. С. В. Мочерний. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 848 с.

157. Собственность и хозяйственный механизм в условиях обновления экономики : навч. посібник / под ред. В .С. Мочерного. – Львов: Свит, 1993. – 176 с.
158. Круглов Ю. Ю. Хозяйственное право / Ю. Ю. Круглов. – М. : Русская деловая литература, 1997. – 608 с.
159. Чухно А. Господарський механізм та шляхи його удосконалення на сучасному етапі / А. Чухно // Экономика Украины. – 2007. – № 3. – С. 60 – 67.
160. Чухно А. Господарський механізм та шляхи його удосконалення на сучасному етапі / А. Чухно // Экономика Украины. – 2007. – № 4. – С. 36 – 42.
161. Лисенко Ю. Організаційно-економічний механізм управління підприємством / Ю. Лисенко, П. Єгоров // Економіка України. – 1997. – № 1. – С. 86 – 87.
162. Про ціни і ціноутворення : закон України від 03.12.1990 № 507-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://zakon.rada.gov.ua>
163. Про захист економічної конкуренції : закон України від 11.01.2001 р. № 2210-ІІІ // 36. поточного законодавства, нормативних актів, арбітражної та судової практики. – 2001. – № 8. – С. 3 – 17.
164. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
165. Про концесії: закон України від 16.07.1999 р. № 997-ХІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : //<http://zakon.rada.gov.ua>
166. Про фінансовий лізинг: закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : //<http://zakon.rada.gov.ua>
167. Про оренду державного та комунального майна : закон України від 10.04.1992 р. № 2269-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://zakon.rada.gov.ua>
168. Про управління об'єктами державної власності: закон України від 21.09.2006 р. № 185-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: //<http://zakon.rada.gov.ua>

169. Мескон М. Х. Основы менеджмента : пер. с англ. / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М., 1993. – 360 с.
170. Оцінка економічної доцільності інвестицій в інноваційні проекти на транспорті : навчальний посібник / Є. І. Балака, О. І. Зоріна, Н. М. Колесникова, І. М. Писаревський. – Харків : УкрДАЗТ, 2005. – 210 с.
171. Стадник В. В. Менеджмент : посібник / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2003. – 464 с.
172. Менеджмент на залізничному транспорті: навчальний посібник / За ред. О.Г. Дейнеки, Л.О. Позднякової. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 300 с.
173. Інноваційний розвиток промисловості України / О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.; під ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – К. : КНТ, 2006. – 648 с.
174. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підручник / Ф. І. Хміль. – вид. 2-ге, випр., доп. – К. : Академвидав, 2007. – 576 с.
175. Пакет директив ЕС по інфраструктурі // Железные дороги мира. – 2001. – № 6. – С. 14 – 15.
176. Плата за доступ к инфраструктуре [Электронный ресурс]. – Режим доступу: // [http : // railgo.ru](http://railgo.ru)
177. Форма № 10 – ЗАЛ «Звіт про витрати підприємств основної діяльності залізничного транспорту України за 2010 р.». – К. : Укрзалізниця, 2010.
178. Якименко Н. В. Методологічні аспекти конкурентоспроможності залізничного транспорту / Н. В. Якименко // Вісник економіки транспорту та промисловості : зб. наук. праць. – Харків : УкрДАЗТ, 2009. – № 28. – С. 104 – 109.
179. Колесникова Н. М. Пріоритетно – партнерський підхід до комерціалізації залізничної галузі / Н. М. Колесникова, І. В. Маркова // Зб. наук. праць ДЕТУТ. – 2009. – Вип. 13. – С. 100 – 104.
180. Маркова І. В. Обґрунтування впровадження механізму державно – приватного партнерства на залізничному транспорті / І. В. Маркова, В. А.

Волохов // Вісник економіки транспорту та промисловості : зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – № 32. – С. 25 – 28.

181. Маркова І. В. Функції держави та приватних структур в межах державно – приватного партнерства на залізничному транспорті / І. В. Маркова // Вісник економіки транспорту та промисловості : зб. тез VII наук. – практич. міжн. конф. «Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи». – Харків : УкрДАЗТ, 2011. – № 34. – С. 50 – 51.

182. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://zakon.rada.gov.ua>

183. Колесникова Н. М. Обґрунтування складових організаційно – економічного механізму комерціалізації залізничного транспорту / Н. М. Колесникова, І. В. Маркова // Зб. наук. праць ДЕГУТ. – 2011. – № 17. – С. 71 – 77.